

1890; *Slečna nakladatelka*, ochotn. Chrudim 1890, i t., Švandovo div. 1891; *Slavomam*, ND 1890, i t., nová verze s tit. *Kovář svého štěstí*, Budilova spol. 1891.

PRAMENY A LITERATURA

LA PNP: osobní fond, inventář → J. Wagner, L. Šolcová, 2002. Část pozůstalosti v Regionálním muzeu v Chrudimi, ve SOKA Chrudim a ve Sbírce dějin tělesné výchovy a sportu NM v Praze. ■ Nesign.: Míla Pippichová-Havelková, *Světozor* 12, 1878, s. 366•; ref. Z české domácnosti: uh [V. Guth], *Politik* 20. a 22. 2. 1880; nesign., *Národní listy* 24. 2. 1880; F. Zákrejs, *Osvěta* 11, 1881, s. 368•; ref. Ve veřejném životě: T. [J. L. Turnovský], *Pokrok* 1. 10. 1884; nesign., *Divadelní listy* 5, 1884, s. 220; B. F. [Frida], *Zlatá Praha* 1, 1884, příl. k č. 41, s. 170; F. Zákrejs, *Osvěta* 15, 1885, s. 362–364•; R.: K. P., *Česká Thalia* 2, 1888, s. 16•; ref. Svět zásad: F. Zákrejs, *Osvěta* 15, 1885, s. 467; 18, 1888, s. 1138n.; M. A. Š. [Šimáček], *Světozor* 22, 1887/88, s. 158; J. V. [Vrchlický], *Hlas národa* 21. a 26. 1. 1888; -o [V. Mrštík], *Ruch* 10, 1888, s. 79n.; nesign., *Čas* 2, 1888, s. 75n.; B. F. [Frida], *Lumír* 16, 1888, s. 47; J. Lý [Ladecký], *Česká Thalia* 2, 1888, s. 39; J. Kuffner, *Květy* 10, 1888, d. 1, s. 350–352•; ref. Slavomam: Astur [H. G. Schauer], *Literární listy* 11, 1890, s. 344, 358n.; J. V. [Vrchlický], *Hlas národa* 11. 4. 1890; š. [J. Kuffner], *Národní listy* 11. 4. 1890; J. Lý [Ladecký], *Česká Thalia* 4, 1890, s. 124–126; J. V. S. [Sládek], *Lumír* 18, 1890, s. 154; A. Schulzová, *Květy* 12, 1890, d. 1, s. 625–627•; M. A. Š. [Šimáček], ref. *Slečna nakladatelka*, *Světozor* 24, 1889/90, s. 429; B.: JUDr. K. P., *Divadlo* 1, 1903, s. 11–13; F. Tlustý: *Paměti hudebního spolku Slavojů a hudebního života v Chrudimi*, Chrudim 1907, s. 36; J. D. K.: JUDr. K. P., *Máj* 7, 1908/09, s. 371n.; F. Vondráček: Dr. K. P., *Národní listy* 19. 4. 1909; Lch. [J. Löwenbach]: Dr. K. P., *Hudební revue* 2, 1909, s. 296•; k sedmdesátinám: -r [J. Borecký], *Topičův sborník* 6, 1918/19, s. 382; nesign., *Chrudimský kraj* 8, 1919, č. 16•; nekrolog: R. + L., *Topičův sborník* 8, 1920/21, s. 370n.; *Zvon* 21, 1920/21, s. 408; B. Markalous, *Lidové noviny* 19. 3. 1921•; J. Körner: *JUDr. K. P.*, 1925; O. Šourek: *Divčí boj v české opeře*, *Listy Hudební matice* 5, 1925/26, s. 94–96; V. Štein Táborský: *Příspěvky k dějinám divadelního ochotnictva československého*, 1931, s. 344; O. Fischer: *Činohra Národního divadla do roku 1900* (Dějiny ND IV), 1933, s. 207; J. Mikan: K. P. ve světle hudební korespondence, *Vlastivědný sborník východočeský* 5, Chrudim 1934, s. 123–153; *Divadelní Chrudim*.

Památník vydaný k otevření Městského divadla K. P. v Chrudimi, Chrudim 1934 [obs. F. Pochobradský: Staré divadlo v Chrudimi; M. Hýsek: K. P. jako dramatik; I. Herrmann: *Z poslední galerie*, 1939, s. 213n.; V. Vydra: *Má pouť životem a uměním*, 1948, s. 200; J. Cisař: *Život jevišti*, 1962, s. 99n.; DČD III; O. Spalová: *Sága rodu Budilova*, 1980, s. 127, 145; J. Charvát: O rodině P., *Chrudimské vlastivědné listy* 1, 1992, č. 3, s. 9; P. Kobetič: *Osobnosti Chrudimska*, Chrudim 2002, s. 170. ■ ČHS, Kočí, LČL, Otto; Mistopis I [Chrudim], NAlb, PD-rep

ad

Jan PIŠTĚK

* 17. 4. 1847 Praha

† 5. 4. 1907 Královské Vinohrady (Praha-V.)

Divadelní ředitel, zpěvák, režisér.

Narodil se jako třetí z osmi dětí pražského měšťana Antonína P., obchodníka kamenným uhlím a hudebníka, a jeho první manželky Barbary. Připravoval se na pěveckou dráhu studiem v Pivodově škole a na konzervatoři, kterou nedokončil. 1869 se oženil s pražskou měšťanskou dcerkou Marií Votýpkovou, s níž měl již před sňatkem dítě. Po ochotnických začátcích debutoval 1872 u Kramuelovy společnosti, t. r. nastoupil k P. Švandovi ze Semčic, od něhož kvůli neshodám záhy odešel. Od 30. 6. 1873 byl angažován u J. E. Kramuela, k němuž se pak vrátil po ročním pobytu v Rusku (1874/75, nezjištěná společnost a místo). 1877 byl krátce kapelníkem u společnosti J. Faltyse. V srpnu 1877 získal divadelní koncesi a založil vlastní společnost, s níž zahájil ve starém divadle v Plzni, jež mu bylo zadáno na zimu 1877/78. Tradované Budilovo tvrzení, že P. v začátcích divadelního podnikání finančně vypomohla jeho tchyně, která byla matkou herce K. Stockého, je vzhledem k jejímu úmrtí 2. 7. 1877 sporné. 1878 zakoupil Arénu v Kravině na Král. Vinohradech jako základnu pro letní působení, znovu se ucházel o plzeňské divadlo, ale tentokrát neuspěl. Pro zimní sezony se mu dařilo obsazovat městská divadla (Chrudim, 1878/79, Plzeň, 1886–89, 2. část zimní sez. 1890/91, 1891/92). Několik let zajišťoval český divadelní provoz v Brně:

nejprve v Besedním domě (1879–81), pak v Národním divadle (na Veveří 1884/85, 1893–96 a 1897/98). Po stržení zchátralé Arény v Kravině (v květnu 1881 se propadla podlaha na galerii a několik diváků se zranilo), dal postavit 1882 na téže místě (roh dnešních ulic Slezské a Budečské) rozměrnější Letní divadlo pro asi 1200 diváků. Po první letní sezoně v nové aréně se na podzim 1882 přesunul do tzv. Ústřední síně (v domě Záložny vinohradské, v dnešní Anglické ul.), kterou na své náklady adaptoval. Když Aréna v Kravině musela ustoupit nové zástavbě, zbudoval nekryté Letní divadlo poblíž vinohradské vodárny (mezi dnešními ulicemi Slezskou a Korunní ul.), v němž zahájil 30. dubna 1893. V zimě 1896/97, kdy nezískal ND v Brně, hrál střídavě ve vinohradském Národním domě a v žižkovské Bezovce, od ledna v Národním domě. Jako vdovec (první manželka zemřela 1888 ve čtyřiačtyřiceti letech) se 1894 oženil s herečkou svého souboru Marií Slánskou. 1900 arénu uzpůsobil pro celoroční provoz (zastřešení, ústřední vytápění), ukončil mimopražské působení a zrušil zpěvoherní provoz, již předtím postupně omezovaný. Lidové divadlo na Král. Vinohradech, zvané Pištěkovo, řídil až do své smrti 1907. Zemřel několik měsíců před otevřením MD Král. Vinohrad, pohřben je na Vinohradském hřbitově.

Nevlastní sestra Marie P. (1860–1925, provd. Šandová, podruhé Jelínková) byla herečkou kočujících společností: 1880–82 hrála u J. E. Kramuela, poté do 1907 v bratrově souboru a divadle. Dcera Zdenka P. působila v otcově společnosti a divadle, syn Theodor P. z druhého manželství (1895–1960) se prosadil jako divadelní a filmový herec. Vnuk Theodor P. (*1932) se stal výtvarníkem, uplatnil se i jako filmový architekt a kostýmní výtvarník.

P. byl činný jako zpěvák, dirigent a režisér, proslul především jako divadelní ředitel a podnikatel. Pěvecky se uplatňoval v tenorových rolích lyrických (např. Jeník, Smetana: *Prodaná nevěsta*; Orfeus, Offenbach: *Orfeus v podsvětí*) a komických (např. Bořivoj Paris, Suppé: *Žádný muž a tolik děvčat*; Falsacappa, Offenbach:

Jan Pištěk v neurčené roli

Bandité), které zastával u své společnosti od jejich počátků po řadu let. Jako divadelní ředitel a podnikatel udržoval vždy velký soubor (např. pro plzeňskou sez. 1887/88 měl čtyřiačtyřicet členů, dvacetičlenný sbor a orchestr o dvaceti čtyřech hráčích). Do konce 19. stol. provozoval operu, operetu a činohru. Rozsahem a úrovní zpěvoherní produkce neměl mezi divadelními společnostmi rovnocenného soupeře. Dobrou pozici v mimopražském divadelnictví zaujímal i jeho činohra, pro niž angažoval hned na počátku kvalitní herce (všestranné K. Liera a M. Křepelovou, interpretku matek M. Ryšavou, komika J. Poláčka, dále A. Lierovou, M. Slánskou, K. Stockého). Do začátku osmdesátých let přibyli komik F. Šípek, tragédka L. Rottová, E. Vojan pro charakterní a hrdinské role a V. Budil, rychle postupující od salonních světáků k charakternímu a tragickému oboru. V dalším období souborem prošli heroína M. Procházková-Malá, komikové F. Šípek a J. Vilhelm, A. Jiříkovský s manželkou Vileminou, A. Vojta, J. Pulda, F. Bursová, A. Košnerová ad. Za odcházející herce se P. nedařilo získávat rovnocenné síly a ansámbl vykazoval

pozvolný sestup. Režii pověřovali herci (K. Lier, A. J. Frýda, B. Halla, A. Houdek, F. Šípek a J. Vilhelm) povětšinou pečovali jen o aranžmá, koncepčnější práci vyvíjel V. Budil. Výběr her sledoval hlediska kasovní (známé nebo přitažlivé kusy), v menší míře osvětová a vzdělávací. Velkou část repertoáru tvořila česká dramatika, zastoupená takřka v celém rozsahu počínaje J. N. Štěpánkem, V. K. Klicperou a J. K. Tylem přes J. J. Koláru a F. B. Mikoyce po E. Bozděcha, J. Vrchlického, J. Štolbu, V. Štecha, F. X. Svobodu, L. Stroupežnického, M. A. Šimáčka (1886 první provedení dramatu *Bez boje*, odmítnutého ND) až k F. A. Šubertovi a A. Jiráskovi. V osmdesátých letech získal P. jako autora F. F. Šamberka (premiéry *Podskaláka* 1882 a *Divadelního vlaku* 1884); jeho frašky měl vždy na programu (*Jedenácté přikázání*, 1881, *Palackého třída čís. 27*, 1884 ad.) a Šamberk v nich občas hostoval. V dalším desetiletí P. uváděl dobové a lokální veselohry a frašky J. Puldy (*Hloupý Honza na výstavě*, 1895) a dramatické pokusy svých herců A. Lokaye (*Růžová pouta*), J. Lukavského, J. Poláčka, J. Vilhelma a K. Želenského (*První květy*, 1892). V překladové dramatice převažovaly starší i soudobé frašky, veselohry, konverzačky a salonní dramata rakouské, německé a francouzské proveniencce. V osmdesátých letech přibýly tehdy v Čechách módní ruští autoři (Krylov, Mjasnickij, Palm, Špažinskij), na něž navázalo uvádění her A. N. Ostrovského. Velmi řídkce zastoupenou klasiku reprezentovali Shakespeare a Molière, občas Schiller, ojediněle Calderón a Lope de Vega. P. dramaturgie končila u autorů realistického směru (Sudermanna, Hauptmanna, Jiráka ad.), modernistické tvorbě se až na výjimky vyhýbala. Opakovaně však nabízela sociální dramata, která, podobně jako představení pořádaná pro dělnictvo a pro sociální demokracii v Plzni (poprvé 12. 2. 1887) a v Praze, měla získat nové vrstvy publika. Do přelomu osmdesátých a devadesátých let P. činohra zaostávala za dramaturgicky průbojnou a režijně vyspělou činohrou P. Švandy ze Semčic. V devadesátých letech, kdy smíchovské divadlo po Švandově smrti procházelo vleklou

stagnací, se P. vinohradská aréna stala nejvýznamnější pražskou předměstskou scénou; v mimopražském divadelnictví vyvstal P. činohře vážný soupeř v Budilově společnosti. Zajištěn zázemím letních arén na Vinohradech (tehdy ještě za hranicemi Prahy) a potřebným kapitálem vytvořil P. velkou společnost, která se za celou dobu svého trvání neocitla ve vážné existenční krizi. Trvalé zakotvení na Vinohradech (1900) završilo P. dlouholeté úsilí o divadelní podnikání na okraji metropole. Proměna cestující společnosti ve stálé divadlo s pevným sídlem byla i logickým vyústěním předchozího provozu, kombinujícího dlouhodobé pobyty na jednom místě s kratšími stagi-onami v období mezi letní a zimní sezonou. Již názvem Lidové divadlo vyznačil P. orientaci na lidové vrstvy. Jejich vkusu a touze po zábavě vycházel vsříc hrami a fraškami se zpěvy a chytlavými kuplety pohotově dodávanými O. Fastrem (*Krásná Lída*, 1902; *Zelené mládí*, 1903; *Kněžna Pepička, Pražské švadlenky* – 1904; *Marietta, Princ z pohádky* – 1905; *Zakletý zámek, Veselé pradlenky* – 1906), lokálně přitažlivými kusy (Pulda: *Strážidlo z vinohradské vodárny*; Smolka: *Milionář z Vinohrad a zámečník z Vršovíc*), starším obrozenským repertoárem (Tylovy a Raimundovy báchorky) a atraktivními podívanými s nákladnou výpravou a kostýmy (dramatizace historických románů: Sienkiewiczova *Quo vadis*, Wallaceova *Ben Hura*, Bulwerových-Lyttonových *Posledních dnů Pompeji a Herkulána*). Do odlehčené repertoárové linie se vřazovaly občas uváděné operety (Strauss: *Cikánský baron*; Hervé: *Mamzelle Nitouche*). Umělecky závažnější program přinášel zvláště v prvních letech ve zvýšené míře světovou klasiku (Calderón: *Život je sen*; Goethe: *Faust*; Molière: *Lakomec, Tartuffe*; Schiller: *Loupežníci*; Sofokles: *Antigona*; Shakespeare: *Richard III., Král Lear, Hamlet, Othello, Zkrocení zlé ženy*), kterou tu za svého angažmá 1901/02 prosazoval V. Budil. Dramaturgickým počinem bylo uvedení Hebbelovy *Judity* (1903). Z moderní tvorby se objevily Ibsenovy *Opory společnosti*, Maeterlinckova *Monna Vanna*, Gorkého *Na dně* (čes. prem. 1903),

dramatizace Dostojevského *Zločinu a trestu* (s tit. *Raskolnikov*, 1905). Značný prostor zůstával dopřán českým autorům včetně soudobých (Archleba, Mattuše, Náhlovské, Rožka). Nadále byla věnována pozornost hrám se sociální tematikou a z dělnického prostředí (Zyka Borotinský: *Stávka*; Lukavský: *Slunce*; Csiky: *Proletáři*), jimž byl 1905 vyhrazen cyklus (Halbe: *Ledy jdou*; Svoboda: *Podřatý dub*; Cankar: *Pro blaho národa* – svět. prem.). Součástí repertoárové nabídky byla představení pro děti, poutající dojmavými či dobrodružnými příběhy (Burnettová: *Malý lord*; Verne-Dennery: *Děti kapitána Granta*). Stabilní jádro souboru, který vedl herec a režisér J. Strouhal, tvořili Z. Bulantová-Pišťeková, J. Hadrboľcová, M. Kremanová, M. Pišťeková, P. Vedralová, A. Gabriel, J. Javorčák, J. Lukavský, A. Marek, V. Spurný, J. Tišnov-Altman

(též režíroval), v prvních letech v něm kratší dobu působili V. Budil, M. Nový a mladičká A. Suchánková.

P. vybudoval velkou společnost, která v osmdesátých a devadesátých letech náležela k elitním podnikům a zabezpečovala divadelní provoz ve dvou nejvýznamnějších mimopražských aglomeracích Plzni a Brně. Jako první divadelní ředitel-podnikatel se úspěšně prosadil na Král. Vinohradech, kde svými arénami, a zvláště stálým divadlem položil základy soustavného divadelního provozu, a napomohl tak připravit půdu pro vznik velké scény.

PRAMENY A LITERATURA

AMP: Sbirka matrik, TÝN O8, matrika oddaných fary u P. Marie před Týnem 1861–1870, fol. 211 [1. sňatek, 23. 11. 1869]; VIN O3, matrika oddaných fary u sv. Ludmily 1891–1894, fol. 319 [2. sňatek, 17. 5. 1894]; Soupis pražských domovských při-

Pišťekova aréna na Král. Vinohradech

služníků [otec Pischtek Anton, 1814]. NA: fond Policejní ředitelství I, konškrípce, kart. 465, obr. 302 [Pischtek Johann], obr. 354, 355 [Pištěk Johann]; fond PM 1871–1880, kart. 1245, sign. 8/6/15/37, 1891–1900, kart. 2545, sign. 8/6/15/4 [koncese]. SOA Plzeň: Sbirka matrik, 087 Plzeň, matrika zemřelých 1838 [spr. 1888]–1892, s. 4 [úmrtí 1. manželky, 17. 11. 1888]. ■ *Plzeňské listy* 6. a 13. 9., 4. 10. 1877 [k sez. v Plzni]; *Národní listy* 6. 2. 1878 [první cesta společnosti]; *Hudební a divadelní věstník* 2, 1878, s. 22 [začátek her v Kravině]; *Moravská orlice* 1. 10. 1879 [anonce brněnské sezony]; A. Stránský: *Divadelní listy* III, tamtéž 17. 1. 1881, 8. 4. 1885 [brněnské sez.]; *Ohlas od Nežárky* 14, 1884, s. 57, 66, 75n., 84, 94, 103, 114 [v Jindř. Hradci]; nesign.: *České divadlo v Brně, Zlatá Praha* 2, 1885, s. 186, 206n. [bilance sez.]; *Česká Thalia* 1, 1887 až 6, 1892 [P. spol.]; ics: Feuilletton, *Plzeňské listy* 16. 9. 1888 [spol. do Plzně]; *Príspevky k dějinám českého divadla*, usp. J. Ladecy, 1895, s. 22, 76n., 103n.; *Divadelní listy* 1, 1899/1900 až 4, 1902/03 [Lidové div. na Král. Vinohradech]; *Divadlo* 1, 1903 až 5, 1906/07 [Lidové div. na Král. Vinohradech]•; nekrology: *Divadlo* 5, 1906/07, s. 303; Dr. J. H., *Divadelní list Máje* 3, 1906/07, s. 180n.; J. Borotinský, tamtéž, s. 195n.; *Národní listy* 9. 4. 1907•; A. Srb: *Z půl století, Národní politika* 13. 1. 1915; V. Budil: *Z mých ředitelských vzpomínek* 1, 1919, s. 7–9, 63, 168; II, 1920, s. 255 + *Z mých hereckých vzpomínek, Český deník* 17. 7. 1921, příl. Besedy; A. Charvát: *Ze staré Prahy*, 1926, zvl. s. 177–184; V. Štein Tábořský: *Dějiny venkovských divadelních společností*, 1930, s. 152–155; V. Müller: *Za „Pištěkárnou“*, *Národní listy* 7. 8. 1932 + *Z historie pražských arén, Československé divadlo* 17, 1934, s. 247; K. Tauš: *K padesátiletému jubileu českého divadla v Brně*, 1934; L. Pacák: *Opereta*, 1946, s. 172–178, 223; A. Javorin: *Pražské arény*, 1958, s. 100, 108, 245–252 + *Letní divadlo na Král. Vinohradech. Repertoár 1882–1892*, rkp., b. d., DÚk + *Pištěkova aréna. Repertoár 1893–1900*, rkp., b. d., DÚk + *Tylův nejvěrnější žák*, rkp., b. d., DÚk; J. Knap: *Umělcové na pouti*, 1961, s. 87–91, 145–157; DČD III; O. Spalová: *Sága rodu Budilova*, 1978, s. 111, 127, 130, 223; O. Roubínek: *František Ferdinand Šamberk*, 1985, s. 149–153, 276, 279; S. Langer: *Pištěkovo lidové divadlo na Král. Vinohradech*, rkp., b. d., DÚk. ■ ČHS, EDS [Pištěkova společnost, Pištěkovo lidové divadlo], HD, Otto-dod, PBJ; Buchner, Brno, Plzeň

šrm

Marie PIŠTĚKOVÁ
→ **Marie SLÁNSKÁ**

Zdenka PIŠTĚKOVÁ

* 13. 7. 1869 *Praha*
† [?]

Herečka.

Křtěna Zdeňka Aloysia. – Narodila se jako nemanželské dítě zpěváka, kapelníka a budoucího divadelního ředitele Jana P. a Marie Votýpkové, dcery pražského měšťana a obchodníka dřevem, legitimována sňatkem rodičů 23. 11. 1869. Není totožná se Z. P., která byla 1886–90 členkou operního sboru a epizodistkou ND. P. se objevila na jevišti v raném věku: Na jaře 1877 vystoupila ve Dvoře Králové (Wolff: *Ringo, odvážný plavec*) u Kramuelovy společnosti, kde byl otec angažován. Když ustavil vlastní společnost, od první sezony v Plzni (1877/78) vystupovala kurážně v dětských rolích. O dva roky později, na podzim 1879 v Brně, už hrála skutečné role, projevujíc herecké i pěvecké předpoklady. Celou svou divadelní dráhu strávila v otcově společnosti, absolvovala všechny její brněnské a plzeňské sezony, letní pobyty ve vinohradské aréně a stagiony v řadě českých měst. Od 1900, kdy otec zakotvil trvale na Vinohradech, byla členkou jeho Lidového divadla. 1899 se provdala za zpěváka-basistu a kapelníka otcovy společnosti Václava Bulanta (1871 – 17. 8. 1913 Říčany; psán též Bullant), manželství zůstalo bezdětné. Psychické potíže a vážné poruchy jednání, způsobené nenaplněnou touhou po dítěti, ji přiměly stáhnout se do ústraní. S divadlem se rozloučila 31. 1. 1907. Poté její stopa mizí; informace, že byla umístěna v ústavu pro choromyslné, kde zemřela [S. Langer], se nepodařilo ověřit.

Drobná tmavovláska s výraznými černými očima zdědila po otci hudební nadání a díky pěveckým schopnostem se uplatňovala i ve zpěvohrách (např. Rose, Lecocq: *Modré ptáče*) bohatě zastoupených v repertoáru Pištěkovy společnosti. Na zvládnutí pěvecky náročnějších rolí však její jemný hlas nestačil,

postupně se proto orientovala víc na činohru. K prvním dětským úložkám přibývaly role kalhotkové (Armand, vévoda Richelieu, Bayard–Dumanoir: *První souboj vévody Richelieu*). Mladinká herečka měla pro chlapecké postavy dostatek živého temperamentu, šelmovské veselosti i nakažlivé radosti ze hry (Petr, Stroupežnický: *Zvikovský rarášek*) a získala za jejich ztvárnění pochvalu kritiky. Přes dívčí naivky, švitořivé, dovádivé a chytré dcerunky, jimž propůjčovala roztočilost a graciéznost (Růžena, Schönthan: *Jaromír Kvítek*; Blanche, Augier: *Fourchambault*; Alena, Vrchlický: *Noc na Karlštejně*), dozrávala představitelka smavého, čtveračivého mládí a bezstarostného ženství (Niniche, Hennequin–Millaud: *Niniche*) ke složitějším charakterům. V nich už dokázala s hlubokým citovým fondem věrohodně zobrazovat ženy milující i zrazované a trpící (tit. role Sardouovy *Cyprieny*; Jeanne Raymondová, Pailleron: *Svět nudy*). Koncem osmdesátých let ji kritika považovala za nejslibnější talent Pištěkovy činohry; plzeňský kritik v bilančním hodnocení sezony (1888) ji vyzvedl hned vedle M. Ryšavé, brněnský referent oceňoval její smysl pro delikátní duchaplnost konverzačních a salonních her, cit pro žánr a schopnost výrazově konkretizovat „drobnůstky plné kudrlínek“ (1894). Její doménou zůstávaly energické, až divoké a nespoutatelné mladé ženy (Gilberta, Meilhac–Halévy: *Frou-Frou*; Pepa Rimbautová, Pailleron: *Myška*; Kateřina, Shakespeare: *Zkrocení zlé ženy*; Nina, Goldoni: *Rázná Nina*), slušely jí rázné i lstivé a vychytralé komorné (Marie, *Večer třikrátlový*; Dorina, *Tartuffe*), dobře se zhostila koketních povrchních paniček, neminul ji Puk ve *Snu noci svatojanské*. V devadesátých letech se vyrovnávala s novými úkoly v realistické dramate (Baruška, Stroupežnický: *Zkažená krev*; Hela, Šimáček: *Jiný vzduch*), která ji přinesla i tragické hrdinky (Jenufa, Preissova: *Její pastorkyňa*; Maryša, Mrštíkové: *Maryša*). Do jejího repertoáru začaly pozvolna pronikat úlohy stárnoucích žen a matek (Dubská, Stroupežnický: *Naši furianti*) a obor subret opouštěla. Až do konce divadelní dráhy zastávala

široké rozpětí rolí; v posledních letech hrála např. tit. roli *Zazy* vedle Marie Antonovny z Gogolova *Revizora*, Jane Eyrovou ze *Sirotky lowoodského* vedle Halmovy *Griseldy* či Akuliny z Tolstého *Vlády tmy*. Niterně procítěným ztvárněním Kláry (Hebbel: *Marie Magdalena*) osvědčila porozumění a předpoklady pro moderní herectví, pro jeho další rozvíjení však lidová předměstská scéna neskýtala vhodné prostředí.

ROLE

Pištěkova spol.

Roger, páže (Ch. Lecocq: *Malý vévoda*), Kupido (J. Offenbach: *Orfeus v podsvětí*) – Brno 1879; Julius (A. L'Arronge: *Dobročinné paní*), Adriena (A. Dumas ml.: *Pan Alfons*), Raoul (týž: *Bagdadská princezna*) – Brno 1880; Adela (Ch. Birch–Pfeifferová dle C. Bell: *Sirotek lowoodský*), Raoul de Hun (A. Dumas ml.: *Bagdadská princezna*), Marie (W. Shakespeare: *Večer třikrátlový*) – 1881; Gusta (A. L'Arronge: *Dcery pana Zajička*), Petr (L. Stroupežnický: *Zvikovský rarášek*), Fráňa (F. V. Jeřábek: *Syn člověka*), Hynek (J.-F.-A. Bayard, E. Vanderburch, ú. J. K. Tyl: *Nalezenec*), Honzík (F. F. Šamberk: *Karel Havlíček Borovský*) – 1885; Růžena (F. v. Schönthan: *Jaromír Kvítek*), Zdeňka (R. Kneisel: *Ona něco ví!*), Clarissa de Pontferand (A. Dumas ml.: *Denisa*), Helena (J. Rosen: *Naše děvčata*), Hermance (Ch. Birch–Pfeifferová: *Miláček Štěstěny*), Ema (A. L'Arronge: *Doktor Kalous*), Armand, vévoda Richelieu (J.-F.-A. Bayard, Dumanoir: *První souboj vévody Richelieu*), Aninka Suhomelová (J. Rosen: *Deficit*), Antoinetta (V. Sardou: *Starí mládenci*), Milada (R. Kneisel: *Papageno v almaře*), Jaroslav (J. Rosen: *Malí velikáni*), Alena (J. Vrchlický: *Noc na Karlštejně*) – 1886; Blanche (E. Augier: *Fourchambault*), Boženka (J. Štolba: *Vodní družstvo*), Cypriena (V. Sardou: *Cypriena*), Rose (Ch. Lecocq: *Modré ptáče*), Nataša (A. I. Palm: *Náš přítel Někluzev*), Filipina (F. V. Jeřábek: *Cesty veřejného mínění*), Jasana (J. K. Tyl: *Lesní panna*), Paquita (Ch. Lecocq: *Giroflé-Girofla*), Ella (G. Triesche: *Se srdcem divno hrát*), Baruška (V. J. Kavka: *Švihák a dělník*), Markýtko (L. Stroupežnický: *Naši furianti*), Janoš (J. J. Kolár: *Královna Barbora*) – 1887; Fěňa (I. V. Špažinskij: *Paní majorka*), Pavlína (V. Sardou: *Georgetta*), Vikomt z Letoriéru (J.-F.-A. Bayard, Dumanoir: *Vikomt z Letoriéru*), Gilberta (H. Meilhac, L. Halévy: *Frou-Frou*), Julietta (V. Sardou: *Odetta*) – 1888; Verunka (Ch. Birch–Pfeifferová dle G. Sand: *Diblík, šotek z hor*), Jeanne Raymond